

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Directorivm Inqvisitorvm F. Nicolai Eymerici Ordinis Prædicatorum

Nicolaus <Eymericus>

Venetiis, 1607

Quaestio 41. An Inquisitor possit procedere contra renuentes iurare in
causa fidei, &c.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13589

rest. ite quia corpus non traditur sepultura. lib. 1. & Franciscus Ripa tract. de remed. corra pesti nu. 139. quib. adde de hac pena loquentes. Reperto. Inquisit. verbo, sepultura. Alfonso Castriam li. 2. c. 18. de usi a heret. punitio. vers. ex ista pena. Syluestrum, & Tabiensem in sum. verbo, sepultura. amplius de hac re disserunt Ioan. Roias in singularib. fidei, singul. 181. incipien. Sepultura Ecclesiast. Condissalvus tract. de heret. q. 2. 2. num. 7. Paulus Fuscus lib. 1. de visitatione Eccles. c. 2. §. in m. 4. & alij per hos relati.

Quod si quoadq; de facto sepulti fuerint heretici, ex humeri debet, et procul ab iis; immo nunc coburi, dumodo discerni, seu separari possint eorum cadauera, vel ossa ab ossibus, & cadaueribus catholicorum. c. sacris de sepult. & locus pollutus debet reconciliari. c. consuluisti. de consecrat. Eccles. vel ali.

Item si post mortem alicuius detectum est eum hereticum decessisse, qui velut catholicus erat sepultus, cum eius crimen in vita fuisset occultum, exhiberi debet, ut dicemus paulo post super q. 43.

Item non modo heretici formales, verum et credentes, fautores, receptatores, et defensores eorum sepultura priuantur; quod ipsum ad quoslibet suspectos, aut diffamatos de heresi decedentes trahendum est ob eandem causas.

Postremo, hoc ipsum de priuatione sepultura multo magis q; in proximis citatis, locum habet in illis, qui in carceribus pro heresi, aut heresis suspitione detentis, seiplos occiderunt, quoniam imprudentes ceciderunt, & in manifesto mortali peccato decedunt.

Quid aut sit tradi Ecclesiastica sepultura, aut ea carere, docet Archidiaconus in c. quoniamque de heret. lib. 6. in verbo Ecclesiastica sepultura.

Sed alterum iam caput susceptae disputationis est declarandum, videlicet, quo sit accipiendum quod hic tradit Eymers. dum dicit Inquisitores posse procedere aduersus eos qui hereticos scienter sepeliunt: nam textus per Eymericum citatus ex c. quicumque, de heret. lib. 6. solum inbet, ut is, qui hereticos, & ceteros de quibus ibi sepeliunt, eosdem publice extimulet, & nec ulterius videtur quidquam Inquisitoribus concedere.

Sane neminem haftenus vidi, qui hac diluerit. de primo posset hic quispiam dicere, Eymericum hoc velle, ut Inquisitores possint procedere contra eos, qui sepeliunt heret. cogentes eos, ut proprijs manib. extimulent huiusmodi damnatorum cadauera, quae expositio quamuis textui conveniat, non tamen conuenit in situ auctoris, cum hoc ipsum Eymericus nominatim deinceps doceat. q. 18. & imprudens esset bis idem repetere.

Quare verius est hoc velle hic auctorem, ut scilicet Inquisitor possit contra sepelientes procedere, tamquam contra suspectos de heresi: nam praeterquam quod illi, qui ita hereticos sepeliunt, sunt ipso iure excommunicati, & tenentur proprijs manib. exhibere quos sepeliuerunt; amplius ex hoc facto incurrit heresis suspitionem: nam qui scienter sepelit eos quos Ecclesia, ut hereticos, aut de heresi suspectos persequitur, & damnat, quamuis aliud animo gerat hoc facto indicare, ac profiteri videtur, aut non debuisse Ecclesiam tales sepultura priuare, aut pro ho-

reticis, & eorum credentibus, & ceteris esse orandum, cum nre catholicorum eos sepelias, aut aliud simile: nec suspicio heresis proculdubio oriatur. atq; haec sententia colligi potest ex illis textus verbis: Vsq; ad satisfactionem idoneam excommunicationis sententiae siauerint subiaccere. tandem enim sunt excoicatio nec idonee satis fecerint. per satisfactio- nem autem, & abiurationem, & canonicam purgationem possimus intelligere eam ad abolendam. §. praesentia. & c. excommunicamus, l. §. qui aut. de heret. in qui abiurat, vel se purgat, & iniuncta sibi malata adimplet, idonee satis facit. manifestum est autem, abiurationem, & canonicam purgationem non in eis nisi suspectis, vel diffamatis de heresi, et hoc videtur sentire Archidiaconus in dicto. c. quicumque heret. lib. 6. verborum idonea. dum citat dictum §. si autem. in c. excommunicamus. de heret.

Nam autem haec suspicio sit tantum leuis, an etiam vehementer ex personarum qualitate pensandum erit iudici peritorum. Hoc tamen praexplorato habeo, cum vehementer fore de heresi suspectum, qui de facto hereticum, aut suspectum ab Ecclesia notatum, & ita dem persequitur, scienter sepeliret, nisi probabilis aliqua ratio in eius excusatione afferri posset.

Quis vero hereticum, aut credentem, aut factorem aut ceteros huiusmodi mortuos deprehendat in his locis, in quibus non possit facile eos ad legitimos iudices deferre, tunc terra non sacra condere potest, ne cadauera insepulta aerem corrumpant: neque ex hoc inrebitur ullam penam, nec contrahet ullam heresis suspitionem: nam in bonum facit finis: & hoc non est tradere Ecclesiastica sepultura, ut praecitato loco docuit Archidiaconus: rem tamen cum poterit ad indices fidei referre debet, ut illi quid factum opus sit, statuunt.

Postremo eadem illa suspitiones, quae oriuntur, quoniam quis sepelit hereticum, credentem, aut alium huiusmodi, nascuntur aduersus eum, qui celebrat eorum exequias more catholicorum, quando is hereticus, aut suspectus alibi est defunctus, verbi gratia, Genoua, aut alibi, ubi haeretice viuunt, & creditur.

Idem sentias de illo, qui hereticorum cobustorum cineres, ossa, vestes, aut similia furatur, & custodit: hic enim verisimiliter putatur credere, cum qui iudicio Ecclesiae damnatus est, sanctum esse; quod inducit heresis suspitionem, de quo vide Eymericum. par. 2. q. 15. versic. Vigessimus nonus error. & quo scripsi super q. 53. supra par. 2. circa finem. versic. Quintum est. Atque hoc esse videtur proculdubio Eymericum si ritum in hac quaestione.

QVAESTIO XLI. An Inquisitor possit procedere contra renuentes iurare incausa fidei, &c.

Vadagesima prima questio est: Vtrum Inquisitor possit procedere contra illos, qui iurare coram eo de dicenda veritate in causa fidei requisiti, contumaciter renuerint?

Quid sit idonee satisfacere.

Apud Archidiaconum, est in verbo condigna.

Quando hereticus licet possit terra condere.

Celebrare exequias pro hereticis, & eorum ossa custodire, suspitio de heresi.

E

Respondemus, q̄ sic iuxta c. Excōmicamus
 itaque. extra de h̄eret. §. adijcimus. vboquēdo,
 q̄ testes compellantur iurare, sequitur c. Si qui
 vero ex eis iuramenti religionem oblatione
 dānabili respuentes, iurare forte nolunt, ex
 hoc ipso tamquam h̄eretici reputentur De hoc
 Ioan. And. in nouella super eod. c. Item est
 error Valdensium, qui dicunt iuramentum esse
 peccatum mortale: fecus si dubitant iurare ex
 quadam honestate, tandem obtemperat.

Supra pag.
101.

COMMENT. XC.

EX hoc solo quod contumaciter iurare muunt.
 contrahunt h̄eresis suspicionem, immo: ero tā
 quam h̄eretici reputantur, vt dicit text. h̄ieb Ey-
 mero citatus: videntur. n. sentire iuramentum es-
 se illicitum: quod sentiunt Valdenses, quod p̄uit apud
 Eymericum, par. 2. q. 14. vers. tertius err.

Recusantes
iurare, quan-
do h̄eretici,
& quādo nō.

Quem errorem grauius confutat B. Thom. 2. 2.
 q. 89. art. 2. & Domin. Sotus lib. 8. de iur. & iure,
 q. 1. art. 2. Syluester in sum. verbo iuramentum 1.
 & eodem verbo Tabilensis. Nauarrus in manali,
 c. 12. nu. 4. & alij, quos in remanifesta omittit.

Et profecto textus in c. Excōmicamus 1. §. adij-
 cimus. vers. Si quis vero ex eis. de Valdensibus ac-
 cipientibus oīno videtur, qui tempore Innocentij II.
 (sub quo in Conc. Later. factum est decretum eius a
 canonis) iam erant exorti, vt dixit copiose supra p̄-
 te 2. super q. 14. & tenaciter hunc errorem prohibe-
 bantur de non iurando in aliquo casu. Ad cognoscē-
 dum ergo aliquem h̄eticum de secta Valdensium
 hoc erat euidentis argumentū, sicuti Hosliensis, et
 ceteri communiter canonisti docent in predicto c. e.
 cōmunicamus 1. §. adijcimus. de h̄eret.

Non tamen essent h̄eretici, qui ex quadā honestate
 recusent iurare, vt docet hic Eymericus in fin;
 quales sunt clerici, & religiosi ceteri, si quadā sim-
 plicitate putarēt non esse licitum eis iurare etiam in
 causa fidei coram inquisitoribus absque superiorum
 suorum licentia; cum tamen fauore sibi iurare de-
 beant, & et in alijs casibus, quos refert Rayner. in
 sum. verbo, iurare. & Syluester, verbo, iuramentū
 2. q. 3. nu. 3. & in causa fidei omnes cōpelli possunt
 ad testimonium ferendum, & ad iurandum de veri-
 tate dicenda, vt alibi plenē diximus, & tradit Ey-
 mericus paulo post q. 62.

QVAESTIO XLII.

An Inquisitor possit procedere con-
 tra delatos, qui aliō se tran-
 stulerunt, &c.

Quadragesima secūda quæstio est: Vtrū
 inquisitor possit procedere cōtra eos
 qui extra partes iurisdictionis Inqui-
 sitori subiectas, domicilium transtu-
 lerunt, vel aliās se absenserunt, delatos de h̄reti-
 ca prauitate, vel extra iurisdictionem Inquisito-
 ri delinquentes, in sua nunc existentes?

A Respondemus, q̄ sic: iuxta c. Vt commissi. in
 princip. & iuxta c. Cū contumacia. de h̄er. lib. 6. In
 c. vt cōmissi. dicitur sic: Vt commissi. & infra:
 Et contra illos, quos in prouincia; in qua vobis
 inquisitionis officium est cōmissum, h̄eresis cri-
 men constiterit commississe (licet ad alias partes
 se transferendo duxerint) procedendi.

Supra pag.
108.

Idem habetur per omnia de verbo ad verbū
 in præfatis litteris Apostolicis, Clementis, & Vr-
 bani iv. Præ cunctis. §. Etiam contra illos.

B In c. Cū contumacia. dicitur sic: Cum contu-
 macia (in causa præsertim fidei) suspiciōem præ-
 sumptionem adijciat vehementē, si suspectus de
 h̄eresi vocatus à vobis, vt de fide respondeat, ex-
 cōicationis vinculo (pro eo, q̄ parere subterfu-
 git, aut contumaciter se absentat) per vos fuerit
 innodatus: quā si per annum aīo sustineat perti-
 naci, extunc velut h̄eticus condemnetur.

Supra pag.
101.

Etā potest procedere contra eos, qui licet ex-
 tra iurisdictionem inquisitoris istius deliquerint,
 nunc autem in sua sunt: quia h̄eticus vbi inue-
 nitur, ibi conuenitur. ad hoc Ioan. Andr. in c. Vt
 commissi. in principio.

COMMENT. XCI.

Dvo axiomata complectitur hic Eymeric. Pri-
 mum est: Inquisitores procedere possunt con-
 tra eos, qui in sua prouincia deliquerunt, & ad aliā
 se transtulerunt.

Alterum est: Item possunt procedere contra eos,
 qui cum alibi deliquerint, in sua prouincia nunc mo-
 rantur, ibi: Etiam potest procedere,

Quæ in hac quæst. traduntur ab Eymero ex cō-
 titis Pontificum responsis collecta, fusius explican-
 tur in Concilio Narbonensi c. 19. 20. & 21. vbi et
 potestas procedendi contra absentes, & modus quo
 procedatur, luculenter tribuitur, & præscribitur in
 hac verba: Si qui vero culpabiles, vel suspecti ad
 vestram pertinentes inquisitionem, præsentem,
 nec sint, nec fuerint, & infra competentē termi-
 num eisdem à vobis perēptorie assignatū, & per
 Ecclesias publicatum non euauerint compare-
 re, vel se legitimum excusare, contra eos tamquam
 contra præsentem non dubie procedatis.

Inquisi-
toribus

Ad Inquisitionē quippe vestram eos intelligi
 mus pertinere, qui vel infra ciuilem inquisiti-
 onis limites deliquerunt, vel domicilium ibi ha-
 bent, seu habebāt, quando inquisitio cōcepta fuit,
 vel cū ibi morarētur occasione ꝑ officij ciuilem
 que publici, seu priuati, vel eertū domicilium nō
 habēt ibidē inuenti, citati fuerunt à vobis, siue
 illis per quācūq; cautionē adstrictis; siue non.
 inquisitionē contra eos facere incepistis, vel eis
 purgationē forsitan indixistis. Si quidē contra ta-
 les præsentem, vel absentes potest is pcedere, ac de
 betis: nisi forte rōne delicti maioris, seu minoris
 cōmissi alibi, vel rōne domicilij, vel alia de præ-
 dictis, inquisitores alij procedere ceperint cōtra
 illos. Etenim cum in locis diuersis, & per Inqui-
 sitores diuersis Deo auctore inquisitio celebretur
 tutius & salubrius est, ut q̄sq; culpabilis in qui-
 buscūq; ꝑ locis deliquerit, vni, & illi inquisitori
 perma-

Cap. 10.

ꝑ ratiōe

ꝑ ratiōe

ꝑ ratiōe

ꝑ ratiōe

ꝑ ratiōe